

REFERAT til godkjenning

Møte i Sørlandsrådet og fellesmøte med Rådmannsgruppen Agder 2020

Dato/tid: 23.11.17 kl. 10.30 – ca. 14.30
Møtested: Lillesand, hotell Norge
Møteleder: Terje Damman
Referent: Inger N. Holen

Til stede

Medlemmer:

Vest-Agder fylkeskommune: Fylkesordfører Terje Damman og Randi Øverland
 Aust-Agder fylkeskommune: Fylkesordfører Gro Bråten og Torunn Ostad
 Kristiansand kommune: Ordfører Harald Furre
 Arendal kommune: Ordfører Robert Cornelius Nordli
 Østre Agder regionråd: Leder Per Kristian Lunden
 Setesdal regionråd: Leder Jon Rolf Næss
 Knutepunkt Sørlandet regionråd: Leder Gro Anita Mykjåland
 Lindesnes regionråd: Leder Helge Sandåker
 Lister regionråd: leder Arnt Abrahamsen
Observatører: Tine Sundtoft, Arild Eielsen, Tor Sommerseth, Harald Danielsen, Jan Inge Tungesvik.

Del 2: Medlemmer av Sørlandsrådet og Rådmannsgruppen Agder 2020 med inviterte bidragsyttere

Del 1 - Ordinært møte i sørlandsrådet, kl. 10.30- 11.00		
Sak	TEMA	Ansvar
48/17	Godkjenning av innkalling Vedtak: Innkalling godkjent u.a.	Terje Damman
49/17	Godkjenning av agenda Forslag til vedtak: Agenda godkjent u.a.	Terje Damman
50/17	Godkjenning av referat fra møte 12.10.2017 Forslag til vedtak: Endringer møteplan datoer opprettholdes ramme endres 13.00 – 17.00 fra juni: Referat godkjent u.a.	Terje Damman

51/17	<p>Valg:</p> <p>Ny fylkesordfører i Aust-Agder, Gro Bråten, tiltrer Sørlandsrådet</p> <p>Sørlandsrådet velger leder og nestleder med virkning fra 23.11.17 og ut 2019</p> <p>Enstemmig vedtak</p> <p>Terje Damman valgt som leder Gro Bråten valgt som nestleder</p>	
52/17	<p>Semesterplan våren 2018</p> <p>Enstemmig vedtak</p> <p>Hovedtema for møtene vår 2018 gjennomføres i henhold til føringer i vedlagte skisse.</p> <p>Møte 31. januar kultur, Per Kristian og Arnt Abrahamsen bidrar til planlegging Møte 04. april levekår Møte 13. juni kommunikasjon</p>	
53/17	<p>Orienteringssaker</p> <p>Prosess fylkessammenslåing v/ Terje Damman</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nytt møte i fellesnemda til mandag • Stilling som prosjektleder/fylkesrådmann er utlyst. <p>Prosess kommunesammenslåingen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nye Kristiansand v/ Harald Furre <ul style="list-style-type: none"> ○ Ikke noe nytt å melde <p>Nye Lindesnes v/ Helge Sandåker</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prosjektleder ansatt og det jobbes nå med å få på plass delprosjektledere <p>Gjennomføring av undersøkelsen levekår hos og holdninger til LHBT-befolkningen i Agder v Tor Sommerseth.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det vises til tilsendt notat om saken • Det er ønskelig å presentere resultatene for Sørlandsrådet • Østlandsforskning i samarbeid med likestillingssenteret på Hamar har fått oppdraget med å gjennomføre undersøkelsen. • Saken settes opp til neste møte 31.01.18 <p>Vedtak</p> <p>Tas til orientering</p>	
54/17	<p>Neste møte: 31. Januar: Arendal, hotell Tyholmen kl. 10.00- 14.00</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hovedtema kultur • Revisjon av regionplan Agder 2020 • Fylkessammenslåing 	

55/17	Evt.	<p>Jon Rolf Næss informerer om at det er hans siste møte, i denne omgang, som representant for Setesdal regionråd, i Sørlandsrådet. Næss takker for samarbeidet og peker på at Sørlandsrådet er en god arena for å samordne regional politikk. Bjørn Ropstad overtar som leder av Setedal regionråd og vil gå inn som fast medlem av Sørlandsrådet. Leiv Rygg er nestleder. Terje Damman takker Næss for samarbeidet.</p>	
--------------	-------------	---	--

Del 2: Fellesmøte med Rådmannsgruppen Agder 2020: kl. 11.00 – ca.14.15

Tema: Helhetlig og langsiktig levekårsatsing Agder

Debattinnlegg:

AKTØR		INNLEDER
Leder Sørlandsrådet	Velkommen og kort innledning	Terje Damman
Programleder Levekårsatsing Agder	Status levekårsatsing Agder	Kristin T Andresen
Leder Faggruppe utdanning	Grunnpilaren for et godt liv legges i utdanningen- Er vi på sporet?	Roar Aaserud
fylkesdirektør NAV Aust-Agder Ass. fylkesdirektør NAV Vest-Agder	Norge har mange virkemidler, virker de og hvordan kan de evt. virke enda bedre? NAV-Aust-Agder NAV Vest-Agder	Hilde Høyenes Viggo Hannås
Leder av Rådmannsutvalget KS-Agder	Eierskap og forankring i kommunene, hva betyr egentlig det?	Svein G Skisland
Styreleder i Østre Agder	Levekår som politikkkutforming, hvordan gjør vi det?	Per Kristian Lunden

Rundebordskonferanse: møteleder Tine Sundtoft; leder Rådmannsgruppen Agder 2020

Tine Sundtoft innleder

Vi må få til en prosess der vi får en felles historie og at alle forteller den samme historien.

Noen kommentarer fra diskusjonen

- Kommunene må gjøre jobben Det må komme friske midler til denne satsingen Agderprosjektet er et godt prosjekt. Viktig at alle kommunene jobber med kvalitet I barnehagen. Helsesøstre må prioriteres
- Viktig å få til et godt samarbeid mellom fylkeskommunene og kommunene.

- Dette er langsiktig arbeid og vi må legge et løp nå som viser at om 25 år er det en endring.
- Satsingen må være på toppen og komme tillegg til å skjerpe det vi allerede gjør. Vi må ha en helhetlig angrepsvinkel. Avisoppslaget om toppidretten på Sørlandet illustrerer at det er for få på Sørlandet som vil gjøre det ekstra som skal til for å "vinne verdensmesterskapet"
- Vi må tenke kvalitet i hele utdanningsfeltet fra helsestasjon, barnehage, mestre livet samt lære å skrive og å regne. De skjøre overgangene, God ledelse er avgjørende fra politisk nivå, rådmann, og god skole-ledelse. Vi driver levekårsutvikling hver dag. Vi må legge lista høyere. Vi må gjøre noe sammen og vi må bygge på både kunnskap og erfaringer. Forventningsnivået må legges høyt.
- Vi har kommuner i Agder som fortsatt praktiserer fire-dagers skoleuke. Hvilke holdninger sitter vi med?
- Det vi har hørt i dag fra NAV og samarbeid med fylkeskommunene, det er kreativt og innovativt, det er veldig bra.
- Vi har mange gode system som skal fange opp problemene. Det har blitt enda mer trøkk på helseperspektivet og psykisk helsevern, viktig å forebygge samtidig som må reparere.
- Vi må være kritiske når vi ser på Grorudprosjektet. Vi trenger skreddersøm: Det er store forskjeller mellom kommunene. Det er store kulturforskjeller fra grend til grend i en og samme kommune.
- Fokus må være på de yngste. "kontinuerlig voksenopplæring". Skifte fokus fra seniorpolitikk til juniorpolitikk.
- Utfordringsbildet er velkjent; Viggo og Arly var bra, ut av boksen!
- Nærings sammensetting er avgjørende
- Mors utdanning er avgjørende: Dårligst i landet på heltid! Her har kommunene ansvar. Kommunene må slutte å lyse ut deltidsstillinger: Et relevant levekårstiltak. Her er det viktig at fagforeningene kommer inn.
- Samarbeid med 10 årig folkehelsesatsingen. Inkluderende læringsmiljø (BTI) Satse på heltid, psykologmiljø, 3 psykologer og folkehelse rådgivere. Hvorfor gjør vi dette? 1 av 3 har en sammensatt problemstilling, derfor må vi rigge oss slik at vi kan gjort noe med det. Som kommune må vi stå med kondis i dette over tid.
- Road show i det enkelte kommunestyret vil være viktig.
- Dette er et positivt møte, vi må ha fokus på helhet. Nå er vi i den forberedende fasen, vi må bli enige om hva vi skal og hvordan vi skal komme dit. Når vi sier lang sikt, hva mener vi da? Det må kunne gå an også å tenke kortsiktig og iverksette strakstiltak. Det som er bekymringsfullt er at det går feil vei. Enorme summer går til trygdeytelser i vår region. Sysselsettingen går feil vei. Hva med kontantstøtten. Rådmenn og mannlige ordførere må si fra!
- Det jobbes godt i mange kommuner, Agderprosjektet er et godt eksempel og Lindesnesloen ligner på det NAV Aust-Agder foreslår. Vi må stå lenger i prosjektene når vi setter i gang!
- Vi må ha kvalitet i tjenestene på hele levekårsfeltet. Har redusert deltidsstillingene men får motstand når vi tar disse grepene. Arendal har gått fra 50 til 140 lærlinger og målet er at de som ansettes skal få 100% stilling.
- Det handler om holdninger: Det spriker innad i kommunene, og tiltakene må være målrettet. Vi må ikke snakke ned tiltakene som virker.

- Levekårssatsingen må stå på tre bein:
 1. Den brede satsingen som allerede pågår
 2. Se på virkemidlene, utfordre staten på dette
 3. Områdesatsingen, profilere oss som landsdel og ta nye grep
- Prosjekt må knyttes opp til forskning og det må tenkes nytt samtidig som virkningsfulle tiltak videreføres
- Hva gjør vi felles: Hvordan snakker dere hverandre opp og frem og hvordan snakker dere opp de gode eksemplene. AAP, blir forlenget 3 år og kan søke om forlengelse. Jobbspesialistene kan starte 1 januar: (strakstiltak)
- Ideutvikling vi må utforme et program som består av flere elementer.
- Dette er krevende for levekår handler jo om alt og ingenting. Det er tjenesteutvikling som er det avgjørende. Jobbe hardt og holde ut!
- Arbeidstakerorganisasjonene må på banen.
- Spesialisthelsetjenesten, RUS, gjengkriminalitet, barnevernstjenesten på Agder, de må inn i dette arbeidet. Uførstatistikken i Agder er urovekkende, hva med legestanden. Hvorfor er det så mange uføre?
- Norm-tyrraniet er problematisk da det reduserer handlingsrommet for lokale tilpasninger.
- Avtalen mellom NAV og VAF er et godt prosjekt men det er ikke nok. Vi må jobbe på en helt ny måte, NAV forvalter 1/3 av statsbudsjettet. Vi må tenke tidlig innsats: Vi ser jo hvem som trenger spesiell oppfølging. Det er tidlig innsats nå å snakke om de som er blitt 16 år +++. Det er billigere å satse på en langsiktig utdanning for en 17 åring enn uføre som 25 åring.
- Kommunene kan gjøre en forskjell ved å ansette unge som har en videregående utdanning og samarbeid med fagskolen.
- Oppfatter ikke at noen rundt bordet snakker nei områdesatsingen som et supplement til pågående arbeid. Vi er interessert i metodikken.
- Vi er i gang med å revidere regionplanen mot 2030. Levekår sammen med klima blir viktige elementer her og det planlegges å treffe alle kommunestyrene.

Gro Bråten oppsummerer, først med sin personlige oppsummering, deretter fra debatten:

- Vi må tenke gjennom retorikken vår: Når vi snakker om lavere utdanning, hva mener vi egentlig da? Mener vi egentlig at de som tar en fagutdanning og får et fagbrev har en lavere utdanning. Vi fikk presentert et bilde her i dag om Pål og Per og at den flinke dro til universitetet. Vi trenger flinke fagfolk over alt. Det er 400 000 voksne med lese og skrivevansker i Norge. Det er mange som sliter og trenger ekstra hjelp underveis i utdanningsløpet men de trenger ikke bare faglig hjelp. Det trenger hjelp til å mestre livet. Det må vi ta høyde for i dette arbeidet.
- Vi må ha levekår i pannebrasken. Det er viktig at den enkelte at den enkelte har kunnskap om tilstanden i sin egen kommune og velge tiltak basert på behovene. Det er viktig å få dette tungt inn i politikeropplæringen. Det er alltid enkelt å hive seg på et nytt prosjekt, men det kan være mer krevende å stå i og utvikle det gode langsiktige arbeidet. Det er viktig å være seg bevisst hva som er forebyggende tiltak og hva som faktisk er reparasjon. Vi må jobbe på tre nivåer, kommune, fylke og stat. Viktig at levekår settes på dagsorden i regionrådene. Hvem gjør hva og hvordan kan vi utfordre staten? Vi trenger verktøy for å måle resultatene. Har vi bestillingen klar og er utfordringsbildet ferdig?

Tine avslutter og takker deltakerne for et godt engasjement.